

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Холматзода Туйчи Бурихон дар мавзуи: «Асосҳои физикавию химиявии коркарди маъданҳои алюминийдори Тоҷикистон бо истифода аз кислотаҳои минералӣ ва усули гудохтан, барои ба даст овардани пайвастиҳои алюминий, оҳан, коагулянтҳо ва массаҳои фарфорӣ», ки барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD), аз рӯйи ихтисоси 6D072000 – Технологияи химиявии моддаҳои ғайриорганикӣ (6D072001 – Технологияи моддаҳои ғайриорганикӣ).

Кори диссертатсионии Холматзода Т.Б. ба масъалаи илмӣ-амалии муҳим, таҳияи усулҳои самараноки коркарди маводи алюминийдори конҳои Тоҷикистон бахшида шудааст. Мубрами тадқиқот бо мавҷудияти захираҳои бузурги маъданҳои алюмосиликатӣ, ки ҳамчун пойгоҳи арзишманди ашёи хом барои истеҳсоли пайвастиҳои алюминийдор хизмат мекунанд, асоснок мегардад.

Рушди иқтисодии саноати Тоҷикистон ба таъмини соҳаҳои дохилии саноат вобаста аст, ки ба онҳо пайвастиҳои алюминий дохил мешаванд. Ин пайвастиҳо дар саноат васеъ истифода мешаванд.

Дар шароити маҳдудияти самаранокии усулҳои анъанавии ишқорӣ ва хлоридии коркарди ашёи алюминийдор, ки миқдори зиёди кремнеземро дар бар мегирад, зарурати сустҷӯи роҳҳои нав аҳамияти махсус пайдо мекунад. Дар ин замина, усулҳои кислотагӣ ва гудохтакунӣ, ки аз ҷониби муаллиф интихоб шудаанд, самти асоснок ва умедбахши тадқиқот ба ҳисоб мераванд.

Дар диссертатсия равандҳои коркарди маводи алюминийдор бо истифодаи кислотаҳои гуногун ва гудохтан бо хлориди калсий ҳамачониба омӯхта шудаанд. Шароити оптималӣ интихоб гардида, кинетикаи баҳамтаъсирӣ таҳқиқ шудааст ва асосҳои физикавию химиявии коркарди оқилонаи маъданҳои алюминийдор таҳия шудаанд.

Навоварии илмии тадқиқот дар муайян кардани қонуниятҳои таъзияи ашёи алюминийдор бо кислотаи ортофосфат, ошкор намудани хусусиятҳои гудохтакунии маъдан барои ба даст овардани пайвастиҳои алюминий, оҳан, коагулянтҳо ва массаҳои фарфорӣ ифода меёбад. Эътимоднокии натиҷаҳои ба дастмада бо истифодаи усулҳои муосири таҳлили физикавию химиявӣ тасдиқ шудааст.

Аҳамияти амалии кори диссертатсионӣ дар таҳияи роҳҳои технологӣ ифода меёбад, ки имкон медиҳанд аз ашёи хоми маҳаллӣ як қатор маҳсулоти алюминийдор, ки дар саноат серталабанд, ба даст оварда шаванд ва ин барои ворид намудани онҳо ба истеҳсолоти саноатӣ аҳамияти ҷиддӣ дорад.

Автореферат пурра мазмун ва натиҷаҳои тадқиқоти анҷомёфтаре инъикос мекунад. Ҳамаи хулосаҳо мантиқӣ аз маълумоти таҷрибавӣ

бармеоянд, асоси илмӣ доранд ва ба ҳадафу вазифаҳои эълоншуда мувофиқат мекунанд.

Ҳангоми таҳлил ва мутолиаи автореферати диссертатсия эроди зерин ба назар расид:

Дар автореферат арзёбии муқоисавии корҳои докторант бо дигар олимони ватанӣ дарҷ нагардидааст.

Кори диссертатсионии Холматзода Туйчи Бурихон таҳқиқоти илмии анҷомёфта ба ҳисоб рафта дар сатҳи баланди илмӣ-амалӣ иҷро шудааст. Аз лиҳози мазмун, мубрамаӣ, навоварии илмӣ ва аҳамияти амалӣ, ин кор ба талаботи муқарраргардида барои диссертатсияҳои дараҷаи доктори фалсафа (PhD), доктор оид ба ихтисоси 6D072000 – Технологияи химиявии моддаҳои ғайриорганикӣ (6D072001 – Технологияи моддаҳои ғайриорганикӣ) мувофиқат мекунад. Муаллифи диссертатсия сазовори дарёфти унвони илмии дахлдор мебошад.

Номзади илмҳои химия, дотсенти
кафедраи химияи умумӣ ва ғайриорганикии
Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи
Носири Хусрав

Ятимов П.М.

Адрес: 735140, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
шаҳри Бохтар, кӯчаи Айни 67
E-mail: Pyatimov@mail.ru
Тел.: (+992) 934-03-03-22

Имзои номзади илмҳои химия, дотсент

Ятимов П.М.-ро тасдиқ мекунам.

Сардори шӯбаи кадрҳо ва корҳои махсуси
ДДБ ба номи Носири Хусрав

Нажмидинов М.М.

«19» 01 2026 сол